

Nr 304.

Av herrar **Molander** och **Severin** i Stockholm, *angående ändrade bestämmelser för försäljning till allmänheten av spritdrycker.*

Med uppdrag att verkställa en genomgång av vår nykterhetslagstiftning tillsatte riksdagen år 1944 en kommitté kallad 1944 års nykterhetskommitté. Det är utan vidare uppenbart att kommitténs uppgift är ytterst vittutseende och tidskrävande. Efter mer än tre års arbete lär man icke kunna säga annat än att lång tid och mycket arbete ännu återstår innan något egentligt resultat kan bli synligt av denna kommittés arbete. Man kan under sådana förhållanden ifrågasätta om det icke vore praktiskt och underlättande för det fortsatta utredningsarbetet att därur utbryta frågan om spirituosa-motbokens avskaffande. Detta så mycket mer som det här rör sig om *motboken endast såsom en teknisk distributionsdetalj*. Den med motboken sammanhängande nykterhetsfrämjande kontrollen skulle icke komma att beröras. Kontrollen kan nämligen bibehållas på ett smidigare och mera tilltalande sätt utan motbok samtidigt som en icke oväsentlig rationaliseringsvinst ovillkorligen måste bli den omedelbara följderna av motbokens försvinnande. Motboksantalet rör sig f. n. omkring 1 710 000 st.

Inom den övervägande delen av svenska folket torde motboken numera betraktas som högeligen otidsenlig och mera såsom ett uttryck för en kvardröjande relik av vad man gemenligen kallar Krångelsverige. I den mån motboken tidigare kan ha befordrat en av nykterhetsintressets målsättningar har det naturligen funnits skäl för dess bibehållande. Nu torde man emellertid kunna säga att erfarenhetsmässigt gjorda rön stödja den uppfattningen att det klientel, som man genom motbokskontrollen velat skydda, skaffat sig spirituosa på andra vägar, som måhända förbisetts vid motbokens införande, t. ex. genom kostnadskrävande restaurangbesök eller i sämsta fall genom smyghandel—verkningar som knappast kunna vara förenliga med det goda uppsåtet i vår nykterhetslagstiftning. Borttagandet av motboken med bibehållande av samma kontroll som nu men i smidigare form lär därför icke kunna sägas stå i strid med ett allvarligt menat nykterhetsintresse.

Utifrån dessa synpunkter tillåta sig undertecknade att förelägga riksdagen förslag om en allsidig och snabb utredning av frågan. För att åskådliggöra vår tankegång skola ett par tänkbara lösningar antydas:

Motboken i dess nuvarande form indrages. I stället medgives fri inköpsrätt exempelvis av 3 eller 4 liter spirituosa per månad. (Övriga nu gällande bestämmelser om åldersgräns o. s. v. bibehållas.) Spirituosaköp utöver den fria kvantiteten skulle alltså vara underkastade en tillståndsprövning eventuellt i modifierad form. För att icke fria inköp skulle kunna ske på flera olika platser inom landet bibehålles det nuvarande anvisandet av inköpsställe, där också det gamla kortregistret bibehålles. Bokföring av inköp sker sålunda endast å detta kort, vars form torde kunna anpassas efter det nya behovet. Vid tillståndsköp lägges den bifallna rekvisitionsblanketten till grund för bokföring å kortregistret.

Kassaapparatens kontrollremsa avprickas mot korten varigenom intern kontroll erhålles.

Ett andra alternativ kunde tänkas så att t. ex. å den första literen generellt finge utgå en lämpligt avvägd rabatt och med villkor i övrigt som under första alternativet.

Om det kan anses skäligt att i rationaliseringens intresse något lätta på bestämmelserna för ytterligare tillståndsgivning kan man tänka sig att inom ramen för klart uppställda regler och direktiv till bolagsföreståndaren detachera beslutanderätten för t. ex. samma volym som den fria.

Engångsansökan om rätt att inköpa spirituosa verkställes efter nu gällande grunder, varvid registerkort upplägges.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande frågan om spirituosamotbokens avskaffande och i anslutning härtill utfärdandet av ändrade bestämmelser för spirituosaförsäljningen till allmänheten.

Stockholm den 22 januari 1948.

Seth Molander.

Frans Severin.